

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 105/2026-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], t. č. v [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Dušan Divko, advokát, spol. s r.o., Šoltésovej 346/1, Považská Bystrica, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 1To/11/2024-410 z 5. marca 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/18/2025 z 22. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva „na prerokovanie veci spravodlivo“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu finančné zadost'učinenie 5 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 6T/77/2023 bol sťažovateľ rozsudkom z 8. januára 2024 uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví v súbehu s prečinom výtržníctva a bol mu uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Uznanie viny predchádzalo vyhlásenie sťažovateľa, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý je mu kladený za vinu v obžalobe prokurátora.

Okresný súd vzhľadom na to nevykonával dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, a dokazovanie vykonal len v súvislosti s výrokom o treste a náhrade škody.

3. Na základe odvolania podaného prokurátorom krajský súd, zistiac pochybenie v prvostupňovom rozsudku, keď na rozdiel od okresného súdu nezistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Trestného zákona, rozsudkom napadnutým ústavnou sťažnosťou zrušil odsudzujúci rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a uložil sťažovateľovi prísnejší trest, a to úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere osem rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a tiež ochranný dohľad na dva roky. Priznanie sťažovateľa bolo podľa krajského súdu zhodnotené v poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, teda že sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal a oľutoval, čo automaticky neznamená aj napomáhanie orgánom činným v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti. Krajský súd ďalej uviedol, stotožňujúc sa s námietkami prokurátora, že sťažovateľovi priťažujú aj skutkové okolnosti o ním vedenom predchádzajúcom spôsobe života, keď páchal aj priestupky proti občianskemu spolunažívaniu s povahou hrubého správania a vyhrážania. Ďalej poukázal na to, že sťažovateľ sa dosiaľ 12-krát dostal do rozporu so zákonom, pričom v posledných desiatich rokoch bol dvakrát vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin (v roku 2017 aj za ublíženie na zdraví a trestný čin výtržníctva, keď sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia s probačným dohľadom neosvedčil, a v roku 2020 za prečin nebezpečného vyhrážania). Predmetnú trestnú činnosť rovnakej povahy spáchal už po roku od vykonania posledného trestu odňatia slobody, čo umožňuje považovať ho za špeciálneho recidivistu. Krajský súd zdôraznil aj násilný spôsob vykonania skutku, keď sťažovateľ pod vplyvom alkoholu v priamom úmysle spôsobiť poškodenému ťažkú ujmu na zdraví ho spáchal surovým spôsobom (okrem iného kopaním do hlavy bezvládne ležiaceho poškodeného) a poškodený sa musel liečiť dlhé mesiace s následkami do ďalšieho života.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie a domáhal sa jeho zrušenia, dôvodiac zásadným porušením práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože nevzhladol splnenie vymedzených dovolacích dôvodov.

5. Sťažovateľ s odkazom na „§ 52 ods. 2 zákona o Ústavnom súde“ [správne má byť § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] navrhuje odložiť vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí, keďže ich okamžitý výkon predstavuje pre sťažovateľa neprímeranú ujmu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ namieta, že odvolací súd mu sprísnil trest bez riadneho zdôvodnenia a uložený trest považuje za neprímeraný. Nedostatočné odôvodnenie sprísnenia trestu je podľa neho v rozpore so zásadou spravodlivého trestania, princípom proporcionality a judikatúrou ústavného súdu. Tvrdí, že súdy ignorovali jeho priznanie viny, ktoré napĺňa podmienky dvoch poľahčujúcich okolností [podľa § 36 písm. l) a n) Trestného zákona], ktoré možno priznať kumulatívne. Tým, že sa priznal,

napomáhal pri objasnení trestnej činnosti, a nezohľadnením tejto okolnosti mu bol uložený neprímeraný trest.

7. Ďalej sťažovateľ namieta, že súdy sa nezaoberali možnosťou mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 Trestného zákona, hoci priznaním napomohol objasneniu skutku, čím boli splnené zákonné podmienky. Tento prístup je podľa neho v rozpore s princípom proporcionality a v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Vasaráb a Paulus v. Slovensko. Zastáva názor, že aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnené, keďže jeho dovolanie bolo odmietnuté bez riadneho vysporiadania sa s argumentmi obhajoby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že došlo k porušeniu v bode 1 označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru napadnutým (odsudzujúcim) rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí jeho dovolania.

9. Ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu:

10. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyjadruje, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a meritórne (vecne) sa zaoberať podanou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným orgánom verejnej moci prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

11. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

12. Napadnutý rozsudok krajského súdu bol predmetom súdneho prieskumu realizovaného najvyšším súdom na základe sťažovateľom podaného dovolania, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Z uvedeného vyplýva, že existoval iný súd rozhodujúci

o ochrane práv sťažovateľa (najvyšší súd), čo robí ústavnú sťažnosť vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu neprípustnou.

13. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu:

14. Ústavný súd v úvode tejto časti odôvodnenia svojho rozhodnutia dáva do pozornosti svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

15. V súlade s uvedeným sa tak ústavný súd zameril na to, či najvyšší súd ako súd dovolací po preskúmaní veci posúdil dovolanie sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom, keď ho napadnutým uznesením odmietol, lebo, ako uviedol, je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania. Ústavný súd predovšetkým preskúmal dôvody odmietnutia dovolania uvedené v napadnutom rozhodnutí z toho hľadiska, či ústavne neprípustným spôsobom nezasahujú do práv sťažovateľa a či výrok napadnutého uznesenia najvyššieho súdu má dostatočnú oporu v jeho jasnom, určitom a zrozumiteľnom odôvodnení.

16. K prvému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadné porušenie práva na obhajobu) najvyšší súd uviedol, že z predloženého spisového materiálu vzťahujúceho sa na predmetnú vec vyplýva, že sťažovateľ ako obvinený nesúhlasil s návrhom prokurátora uložiť mu úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov a šesť mesiacov v rámci konania o dohode o vine a treste (zápisnica zo 6. decembra 2023, pozn.). Ďalej najvyšší súd poukázal na to, že obvinený sa osobne aj so svojím obhajcom zúčastnili hlavného pojednávania konaného 8. januára 2024, na ktorom prokurátor ani obvinený nemali záujem uzavrieť dohodu o vine a treste. Obvinený po riadnom poučení v zmysle § 257 Trestného poriadku urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu je kladený za vinu v obžalobe prokurátora, a po kladnom zodpovedaní otázok uvedených v § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku okresný súd toto vyhlásenie prijal. Najvyšší súd preto uzavrel s poukazom na § 257 ods. 5 Trestného poriadku, že vo vzťahu k výroku o vine obvinený (sťažovateľ) nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania ani odvolania.

17. Pokiaľ ide o sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, najvyšší súd uviedol, že tento dôvod nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona

zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného, čím sa rozumie situácia, keď chyba vytknutá dovolateľom vykazuje takú intenzitu, že by v prípade jej absencie bolo na mieste prijatie iného rozhodnutia o vine alebo vykonanie inej právnej kvalifikácie trestného činu. Uvedená podmienka však v prípade sťažovateľa nebola splnená. Najvyšší súd doplnil, že ak súd pri ukladaní trestu nepoužil § 39 Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody, nie je tým naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, pretože nepoužitie tohto ustanovenia nie otázkou právneho posúdenia skutku ani nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia (tým môže byť napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu podľa § 24 až § 30 Trestného zákona, zániku trestnosti činu najmä podľa § 87 Trestného zákona, prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu podľa § 41 Trestného zákona alebo trestu súhrnného podľa § 42 Trestného zákona). Uzavrel, že pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného v poriadku.

18. K otázke zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností najvyšší súd uviedol, že ide o otázku skutkovú, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacím súdom v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, že súd mal po prijatí jeho vyhlásenia o vine možnosť pristúpiť na báze analógie k mimoriadnemu zníženiu trestu za rovnakých podmienok ako pri schválení dohody o vine a treste, najvyšší súd zdôraznil, že zo sťažovateľom spomínaného stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 44/2017, z jeho štvrtej právnej vety, vyplýva výslovne len fakultatívnosť analogického použitia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody. To znamená, že súd pri rozhodovaní o mimoriadnom znížení trestu musí zistiť nielen skutočnosti nasvedčujúce mimoriadnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a, ale aj odôvodniť, prečo považuje uloženie trestu v rámci trestnej sadzby za neprimerané. V tomto ohľade platí, že ani nevyužitie moderačného oprávnenia spočívajúceho v mimoriadnom znížení trestu, a teda vymeranie trestu v rámci nezniženej trestnej sadzby, nezakladá žiaden dovolací dôvod.

19. Najvyšší súd odkázal aj na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý sťažovateľovi uložil prísnejší trest ako okresný súd, považujúc ho za primeraný všetkým okolnostiam prípadu i osobe obvineného. Takýto trest najvyšší súd vyhodnotil ako druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa, a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby, preto ani táto skutočnosť nezakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

20. Ústavný súd všetky tieto závery najvyššieho súdu hodnotí v okolnostiach prejednávanej veci ako ústavne udržateľné, t. j. také, ktoré nie sú dostatočne kvalifikované vyprovokovať jeho kasačnú ingerenciu. Ústavný súd nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu nemajúci oporu v zákone. Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho uznesenia dostatočne vyjadril k jednotlivým dovolacím dôvodom uplatneným sťažovateľom, pričom z jeho záverov nevyplýva taká aplikácia príslušných zákonných ustanovení, ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu, preto uznesenie nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Najvyšší súd jasne a zreteľne uviedol dôvody, pre ktoré krajským súdom zvolený postup aplikovania Trestného zákona na trestnú vec sťažovateľa považoval za správny, t. j. za súladný s príslušnými zákonnými ustanoveniami hmotnoprávneho predpisu. Poukázal

na špecifiká danej konkrétnej trestnej veci (spôsob prevedenia útoku a ďalšie okolnosti prípadu, ako aj osobu obžalovaného) a, riadiac sa racionálnou úvahou, dostatočne ozrejmil sťažovateľovi, prečo neboli naplnené ním uplatnené dovolacie dôvody. Najvyšším súdom prijaté právne závery rozhodne nemožno považovať za nelogické. Ústavný súd aj napriek sťažovateľom uplatnenej argumentácii hodnotí napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako racionálne, podrobné a ústavne konformné. Ústavný súd tak nezistil také zásahy do práv sťažovateľa, ktoré by boli z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné.

21. Ústavný súd nepovažuje za potrebné na tomto mieste znovu opakovať dostatočne určité, jasné a zrozumiteľné dôvody, ktoré najvyšší súd viedli k odmietnutiu sťažovateľom podaného dovolania, zdôrazňuje iba najvyšším súdom správne interpretovaný záver, že krajský súd ukladal trest síce vyšší ako trest, ktorý za dostačujúci považoval okresný súd (trest na samej dolnej hranici trestnej sadzby, pozn.), avšak neuložil ho na hornej hranici trestnej sadzby ani v jej polovici, hoci mu v tom nič nebránilo, a dokonca ani prokurátor nenavrhol konkrétnu výšku trestu, pričom v konaní o dohode o vine a treste sťažovateľ prokurátorom navrhovaný trest vo výmere sedem rokov a šesť mesiacov neprijal. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu najvyšším súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012).

22. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

23. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu najvyššieho súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nemohol vyhovieť jeho návrhu na odloženie vykonateľnosti napadnutých rozhodnutí, keďže zo systematického výkladu právnej úpravy tohto inštitútu (§ 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vyplýva, že pozitívne rozhodnutie implicitne prichádza do úvahy len vtedy, ak existuje priestor na vyhovenie ústavnej sťažnosti. V tejto súvislosti ústavný súd pre úplnosť dodáva, že sťažovateľ tento svoj návrh zjavne opieral o ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii

Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktorý bol zrušený 1. marca 2019.

25. Odmietnutie ústavnej sťažnosti má za následok, že stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho ústavnej sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2026

Peter Molnár
predseda senátu